

# EESSÕNA

Halliki Harro-Loit

Te hoiate käes üht vihku sarjast, mille abil Tartu Ülikooli eetikakeskus püüab pakkuda tuge lasteaedadele ja koolidele väärtusarendusega tegelemiseks. Vihkude sarja väljaandmist toetab riiklik programm „Eesti ühiskonna väärtusarendus: 2009–2013“, mida rahastab Haridus- ja Teadusministeerium.

Paljudes Eesti lasteaedades ja koolides on väärtusarendus õpikeskkonna loomulik osa – pedagoogilises praktikas on loendamatu hulgal häid ideid ja kogemusi, kuidas luua valitud väärtusi toetavat koolikultuuri ja õpikeskkonda. On aga iseküsimus, kui palju me teadlikku ja ka teadvustamata väärtusarendust märkame ning kasutame võimalusi väärtuste üle järele mõelda. Näiteks Astrid Lindgreni Pipi Pikksuka lugusid võib lugeda nii vahva seiklusraamatuna, aga ka Pipi-keskselt – väljakutsena normiks peetud väärtustele. Pipi aina küsib kultuuris tardunud arusaamade kohta: miks peab kõndima edaspidi ja mitte tagurpidi; miks on kombeks kanda ühte värvi sukki; kui juba lapsi sortida, siis miks mitte nende endi enesehinnangut arvestades? Just selliste küsimuste ja alternatiivide väljapakkumisega muudabki Pipi väärtused nähtavaks ning sellist küsimist saab rakendada ka koolikultuuris avalduvate väärtuste märkamiseks.

Käesoleva vihu eesmärk ongi kutsuda kooliinimesi eeskätt märkama ja analüüsima koolikultuuris avalduvaid väärtusi ja seda, kuidas neid kujundatakse või saaks kujundada.

Töövahendite sari on mõeldud koolitajatele, koolijuhtidele, õpetajatele, aga ka nõustajatele, kel huvi ja motivatsiooni väärtusarendusega tegeleda. Sarja esimene vihk keskendub koolikeskkonna analüüsi võimalustele, järgnevad vihud aga väärtuskasvatuse meetodikatele ning väärtustele üldises mõttes.

Selle vihu koostamisel on teinud koostööd ja aidanud teksti toimetada paljud inimesed, paljud on teksti käsikirja lugenud ja aidanud oma märkustega lõplikul materjalil toekamakas saada. Aitäh kaasautoritele Anna-Liisa Blaubrückile, Piret Hallastile, Helina Harrole, Nelli Jungile, Külliki Kortsule, Olga Schihalejevale ja Piret Siiveltile. Aitäh TÜ eetikakeskuse juhatajale professor Margit Sutropile, TÜ psühholoogia vanemteadurile Anu Realole, Opti Partnerid koolitajale Martin Tiidelepale ja TÜ Viljandi kultuuriakadeemia teatriõppe lektorile Katrin Nielsenile.

Toimetajad Mari-Liisa Parder, Katrin Velbaum ja Laura Lilles-Heinsar on teinud iseäranis suure tänu, sest nad on muutnud selle teksti loetavaks.